

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoP/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614203883
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8614203883.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: R. L., nar. X.X.XXXX, bytom H., Q. XXX/XX, zastúpeného Centrom právnej pomoci so sídlom Bratislava, Nám. Slobody 12, IČO: 30 798 841, zastúpeného JUDr. L. X., zamestnancom kancelárie Centra právnej pomoci vo Svidníku, so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 102, proti žalovanej: I. L., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. B. XX, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: R. L., nar. X.XX.XXXX, L. L., nar. XX.X.XXXX, R. L., nar. XX.X.XXXX, K. L., nar. XX.X.XXXX, D. L., nar. X.XX.XXXX, T. L., nar. XX.X.XXXX, všetci bytom H., Q. XXX/XX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 30.9.2014 pod č. k. 6P/23/2014-35, jednohlasne takto

rozhodol:

R u š í rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník vyššie označeným rozsudkom manželstvo účastníkov konania, žalobcu R. L., rod. L., nar. X.X.XXXX, a žalovanej I. L., rod. Q., nar. X.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu H., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom X, rozviedol. Na čas po rozvode zveril mal. R. L., nar. X.XX.XXXX, L. L., nar. XX.X.XXXX, R. L., nar. XX.X.XXXX, K. L., nar. XX.X.XXXX, D. L., nar. X.XX.XXXX a T. L., nar. XX.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti P. L., nar. XX.X.XXXX, bytom H., Q. XXX/XX. Otca maloletých detí zaviazal prispievať na ich výživu mesačne, na každého z nich, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté nezaopatrované dieťa počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám P. L., nar. XX.X.XXXX, a to pod následkami výkonu rozhodnutia.

Zároveň zaviazal matku maloletých detí prispievať na výživu maloletých detí mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté nezaopatrované dieťa počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám P. L., nar. XX.X.XXXX, pod následkami výkonu rozhodnutia.

Stará matka P. L., nar. XX.X.XXXX, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Má právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach. Zároveň je oprávnená a povinná maloleté deti vychovávať, zastupovať v bežných záležitostiach, prijímať pre nich výživné a s týmto hospodáriť. Zároveň rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že otec maloletých R. L., nar. X.X.XXXX, sa podaným návrhom domáhal rozvodu manželstva so žalovanou - matkou maloletých detí I. L., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k nim na čas po rozvode. V návrhu uviedol, že manželstvo so žalovanou uzavrel dňa XX.X.XXXX, pričom ide u oboch ide o prvé manželstvo. Ich posledné spoločné bydlisko bolo na adrese H., Q. XXX/XX. Z manželstva sa im narodilo šesť detí, a to R. L., nar. X.XX.XXXX, L. L., nar. XX.X.XXXX, R. L., nar. XX.X.XXXX, K. L., nar. XX.X.XXXX, D. L., nar. X.XX.XXXX, a T. L.,

nar. XX.X.XXXX. Žalovaná v súčasnosti udržiava známosť s iným mužom, s ktorým má aj dieťa. Z tohto dôvodu došlo aj k zrušeniu ich spoločnej domácnosti, keď žalovaná sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti a tým došlo k úplnému rozvráteniu ich vzájomných citových vzťahov. Preto považuje manželstvo so žalovanou za čisto formálny zväzok, v ktorom sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že si neplní svoju spoločenskú funkciu, a preto viac nevidí nádej na obnovu ich manželského spolužitia.

Na pojednávanie dňa 30.9.2014 sa žalovaná nezúčastnila, svoju neúčasť neospravedlnila, pričom okresný súd mal doručenie predvolania riadne vykázané dňa 1.8.2014. Preto v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal a rozhodol i v jej neprítomnosti.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 2P/199/2012 zistil, že rozsudkom zo dňa 3.12.2012 pod č. k. 2P/199/2012-18, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.1.2013, boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matky P. L., nar. XX.X.XXXX, bytom H., Q. XXX/XX. Stará matka sa od decembra 2012 o maloleté deti stará, zabezpečuje im výživu, výchovu a všetko, čo potrebujú. Uviedla, že aj do budúcnosti chce, aby boli maloleté deti zverené do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pričom ich otec sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody, avšak nemá prácu, je nezamestnaný, a nedokázal by sa sám o svoje maloleté deti postarať. Čo sa týka žalovanej, táto od času, keď opustila spoločnú domácnosť, sa o maloleté deti vôbec nezaujíma. Finančne im neprispieva, nestará sa o nich, nikdy im nezavolá, nepríde ich ani navštíviť. Kolízny opatrovník uviedol, že otázku rozvodu ponecháva na úvahu súdu. V prípade rozvodu manželstva navrhol, aby boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke P. L. a rodičov zaviazal plnením si vyživovacej povinnosti v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne. Konštatoval, že maloleté deti majú u starých rodičov vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť.

S použitím príslušných ustanovení Zákona o rodine súd prvého stupňa uzavrel, že návrh žalobcu na rozvod je dôvodný, keďže zákonné podmienky na rozvod manželstva sú splnené. V tejto súvislosti mal za preukázané, že problémy v manželstve pretrvávajú už dlhú dobu, manželia nežijú v spoločnej domácnosti, žalovaná žije s iným mužom, s ktorým má aj dieťa, a tak došlo k úplnému citovému odcudzeniu manželov. Toto manželstvo pokladá za čisto formálny zväzok, v ktorom sú vzťahy medzi nimi tak vážne a trvalo rozvrátené, že manželstvo účastníkov neplní žiadnu spoločenskú funkciu.

V súvislosti s rozvodom manželstva súd prvého stupňa upravil výkon rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom tak, že ich zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky P. L., nar. XX.X.XXXX. Na základe návrhu žalobcu a zistenia rozhodujúcich skutočností dospel k záveru, že návrh žalobcu na zverenie maloletých na čas po rozvode manželstva do náhradnej osobnej starostlivosti je dôvodný, keď mal preukázané, že matka maloletých od roku 2012 maloleté deti opustila a odvtedy sa o nich nestará a vôbec nezaujíma. Finančne neprispieva, nikdy im nezavolá a nepríde ich navštíviť, čiže neposkytuje maloletým žiadnu starostlivosť. Otec maloletých po vrátení sa z výkonu trestu nie je schopný sám sa o šesť maloletých detí postarať. Záujem maloletých detí tak vyžaduje, aby boli maloleté zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Súd zároveň určil minimálne výživné zo strany rodičov maloletých detí prispievať na ich výživu k rukám ich starej matky P. L., nar. XX.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná maloleté deti vychovávať, zastupovať v bežných záležitostiach, prijímať pre nich výživné a s týmto hospodáriť.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 144 O.s.p., podľa ktorého v konaní o rozvod manželstva účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa ohľadom výroku o rozvode podala odvolanie matka maloletých I. L., nar. XX.XX.XXXX. S rozvodom manželstva nesúhlasí, pričom na pojednávanie sa nemohla dostaviť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. V súčasnosti sa zdržiava pri sestre na adrese V. B. XX, XXX XX H.. V prípade nejasností navrhuje kontaktovať sa so sociálnou pracovníčkou Mgr. J. P., tel. č. XXXX XXX XXX.

Žalobca cestou CPP - kancelária Svidník s odvolaním žalovanej vyslovil nesúhlas a navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. Žalobca má podozrenie, že žalovaná nesúhlasí s rozvodom manželstva len z dôvodov, že nechce finančne prispievať na výživu maloletých detí. Toto si

ani doposiaľ neplnila, hoci ju na to súd zaviazal rozhodnutím o zverení maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 2P/199/2012-18 zo dňa 3.12.2012.

Odvolačný súd prejednal odvolanie matky proti rozsudku súdu prvého stupňa a v jeho súvislosti s výrokom o rozvode manželstva účastníkov a dospel k záveru, že odvolanie matky ohľadom tohto výroku je v podstate dôvodné, pretože okresný súd jej odňal možnosť konať pred súdom, a to i napriek tomu, že na nariadené pojednávanie bola riadne predvolaná. To má za následok zároveň aj nezákonnosť ostatných výrokov rozsudku.

Z predloženého spisu vyplýva, že súd prvého stupňa nariadil pojednávanie na deň 30.9.2014, na ktoré bola matka maloletých riadne predvolaná, ak zásielku na nariadené pojednávanie prevzala do vlastných rúk dňa 1.8.2014. Okresný súd jej zároveň s predvolaním na nariadené pojednávanie zaslal aj poučenie ako účastníčke konania uznesením zo dňa 17.7.2014 (č. I. 22).

Na začiatku nariadeného pojednávania dňa 30.9.2014 (č. I. 33) skonštatoval jej neprítomnosť, i keď predvolanie riadne prevzala dňa 1.8.2014, pričom z neúčasti na tomto pojednávaní sa neospravedlnila. Preto vyhlásil uznesenie podľa § 102 ods. 2 O.s.p., že bude pojednávať i v jej neprítomnosti. Na tomto pojednávaní vypočul otca maloletých R. L., starú matku P. L. a kolízneho opatrovníka. Dokazovanie považoval za skončené a vyhlásil rozsudok vo veci samej, ktorým manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti ich starej matky P. L., nar. XX.X.XXXX, zaviazal rodičov prispievať na ich mesačné výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa na každé z nich, s tým, že stará matka P. L. je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach, pričom je oprávnená a povinná maloleté deti vychovávať, zastupovať v bežných veciach, prijímať pre nich výživné a s týmto hospodáriť. Zároveň rozhodol aj o trovách konania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší, okrem iného, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle uvedeného ustanovenia je odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa prípustné, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. O takúto vadu konania ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva a zabezpečenie ochrany jeho oprávnených záujmov.

V uvedenej právnej veci súd prvého stupňa rozhodol o rozvode manželstva účastníkov i bez vypočutia matky maloletých I. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bez ospravedlnenia nezúčastnila na nariadenom pojednávaní dňa 30.9.2014, pričom súd v tomto prípade využil ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p., keď prijal uznesenie, že bude pojednávať i v jej neprítomnosti.

Odvolačný súd je však toho názoru, že v tak vážnej veci ako je rozvod manželstva, upravený v § 22 a násl. Zákona o rodine, nemožno manželstvo prinajmenšom rozviesť iba z dôvodu neprítomnosti matky maloletých na nariadenom pojednávaní, i keď na toto pojednávanie na deň 30.9.2014 bola riadne predvolaná. Určite neobstojí jej odvolacia námietka, že na pojednávanie sa nemohla dostaviť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. V danom prípade však, podľa názoru odvolacieho súdu, následkom rozvodu manželstva rodičov maloletých je aj povinnosť súdu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 24 Zákona o rodine). V tak závažnej veci ako je rozvod manželstva, súd prvého stupňa bez vypočutia matky maloletých, nepostupoval správne, ak manželstvo rozviedol aj s príslušenstvom.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že aj keď matka maloletých sa na nariadené pojednávanie nedostavila bez ospravedlnenia, mal súd prvého stupňa využiť všetky zákonné prostriedky minimálne uvedené v § 52 O.s.p. za účelom vypočutia matky ohľadom tvrdení otca ako žalobu v návrhu na rozvod manželstva. Ak tak súd prvého stupňa nepostupoval a aj bez jej vypočutia manželstvo účastníkov rozviedol, jeho postup nemožno považovať za správny. Navyiac, okresný súd ďalej nepostupoval správne, ak v zmysle § 94 O.s.p. stanoveným postupom nepribral do konania osobitným uznesením

starú matku maloletých P. L., nar. XX.X.XXXX, ak už tejto osobe zveril maloleté deti do osobnej náhradnej starostlivosti na čas po rozvode manželstva. Pribratie do konania menovanej z predloženého spisu osobitným uznesením nevyplýva, i keď ju na pojednávaní riadne vypočul. Už aj absencia tohto zákonného procesného postupu je vadou konania, na ktorú musí odvolací súd prihliadať zo zákonnej povinnosti, pretože nesprávny postup môže mať za následok aj nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Osobitne sa to týka konania vo veci rozvodu a starostlivosti o maloletých.

Z uvedených dôvodov nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, iba zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch a vec mu vrátiť na ďalšie konanie v naznačenom smere (§ 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p.).

Po vrátení veci bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa najsamprv právoplatne pribrať do konania starú matku maloletých P. L., nar. XX.X.XXXX, ak otec maloletých navrhuje ich zveriť do jej osobnej starostlivosti (§ 45 Zákona o rodine) a po právoplatnosti uznesenia o pribratí do konania menovanej v tomto prípade zabezpečiť výsluch žalovanej ako účastníčky konania (matky maloletých detí). Až po takomto postupe bude možné vo veci znovu rozhodnúť.

V novom rozhodnutí o veci je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.